

Kisebbségekért Díj, 2008

2008 december 18-án, a Kisebbségek Napján, az Országház Kupolatermében Gyurcsány Ferenc miniszterelnök – Szily Katalin házelnök és Sólyom László köztársaság elnök jelenlétében – adta át a 2008. évi Kisebbségekért Díjakat. A hazai kisebbségek érdekében a közéletben, az oktatásban, a kultúrában, az egyházi életben, a tudományban, a tömegtájékoztatásban, illetve a gazdasági önszerveződés területén példaértékű tevékenységet végző személyek, szervezetek és kisebbségi önkormányzatok a 15 éves Kisebbségi törvényről rendezett Emlékülést követően vehették át a kitüntetések. (Az Emlékülésen Ilze Brands-Kehris, az Európa Tanács Kisebbségvédelmi Keretegyezménye Tanácsadó Bizottságának első elnökhelyettese és Kardos Gábor, az Európa Tanács Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Kartája Szakértői Bizottságának tagja is felszólalt. Köszöntőt mondott Csizmár Gábor államtitkár. Ezután a miniszterelnök lépett a mikrofonhoz:

Köztársasági Elnök Úr! Házelnök Asszony! Tisztelt Hölgyeim és Uram! Mélyen Tisztelt Kitiüntetettek!

Köszöntöm önöket az ország házában, Szent István koronája előtt, abban a Házban és abban az örökségben osztozva, amely örökség a több mint ezeréves magyar haza közös öröksége. Annak az országnak az öröksége, amelyet évszázadokon keresztül sok nemzet alkotott és sok nemzetnek a hazája volt. Ez nem csak magyar sajátosság. Nem csak magyar sajátosság, hogy sok nemzet együttesen alkotja a hazát. A történelmi Európában évszázadokon keresztül, Nyugaton és Keleten ugyanez volt a helyzet. Nálunk egészen a XX. századig a magyar hazát magyarok, szlovákok, románok, sokácok, szerbek, rutének százezres és milliós közösségei alkották még a magyarok mellett. Jó alattvalói voltak közös királyuknak. És úgy hozta a sors, hogy ami nem vitatható tőlük, az lelkük, szívük, törekvésük legfőbb mozgatórugójává is vált: saját állam alapításában kívántak részt venni. Megvívták a maguk konfliktusait a Magyar Királysággal, s mára Közép-Európában úgy alakult a helyzet, hogy mi, a történelmi Magyarország egyik örököséiként olyan országot alkotunk, amelyben magyarok mellett szűk kisebbségben, de hála a jó égnek, azt gondolom, békében és megértésben élnek velünk még más nemzetek fiai és lányai.

Maradandó sebet hagyott Közép-Európában – úgy látom – ez a bonyolult széjjelválási folyamat. Nehezen emészti meg sokan, a határok mindkét oldalán. Sokfajta félelem, aggodalom, történelmi görcs mozgatható hétköznapi embereket, helyenként politikusokat is.

Hozzáteszem: Magyarországnak bizonyos tekintetben könnyebb és egyszerűbb a dolga. Könnyebb és egyszerűbb, mert nem mozgatják a haza elvesztését vagy egy részének elvesztését tartalmazó belső görcsök. Ez nem mindenhol van így. Eu-

rópában ezekben az években, de talán mondhatnám azt is, hogy az elmúlt egy-két évtizedben újra reneszánszát éli a renacionalizáció. Nemzeti közösségek építik újra identitásukat, több önállóságot, több jogot, nagyobb autonómiát kívánnak. Ezt teszik a skótok, ezt teszik a walesiek, ezt teszik a katalánok. A toszkánok

is toszkánnak hívják magukat, és ez jól megfér az egységes, közös olasz nemzeti érzés mellett.

Van persze egy nagy különbség, mert ott, ahol ez a korábbi évszázadokban egységessé vált állam keretein belül jelenik meg és kíván, követel magának több önállóságot, ott ezek a kérdések megmaradnak egy adott állam belső kérdéseinek. Ott, ahol a nemzeti kérdés nem köthető össze egy másik – akár határos – államhoz fűződő kapcsolat egyik kényes kérdésévé, ott másként jelennek meg ezek, mint azokban a régiókban, ahol, bizony nem egyszer a nemzeti kérdés, az önállóság, az identitás, az autonómia kérdése azonnal azt a dilemmát vetik fel – nagyon sok helyen, nem Magyarországon –, hogy vajon ez nem áll-e ellentétben az egységes állam eszményével, az integritás megőrzésének követelményével. Ez egy nehezebb dilemma. Több érzékenységet kíván.

Nekünk, magyaroknak ráadásul van még egy leckénk: büszkék vagyunk Szent István örökségére, ezeréves államunkra. Azt gondolom, hogy joggal vagyunk büszkék. Ugyanakkor muszáj azt mondanom és azt kérnem, hogy ebben a büszkeségben kell, hogy legyen érzékenység. Kell, hogy legyen türelem és megértés, különösen azon államok irányába, amely államok évszázadokon keresztül nélkülözni kényszerültek azt az isteni kegyet, hogy önállóak lehessenek, vagy hogy egyáltalán megszülethettek volna. Régióinkban sok a viszonylag fiatal állam. Egészen fiatal vagy jóval fiatalabb, mint ami-

lyen a történelmi Magyarország. Tessék elképzelni ezen államok és ezen államok polgárainak a lelkét, érzéseit. Természetes, hogy sokkal több bennük a félelem, az aggodalom, hogy vajon képesek lesznek-e megszilárdítani államiságukat, ami alig idősebb, mint a közös európai gondolat – vagy még annál is fiatalabb. Egyszerre kell betagozódnia Európába, építeni az európai identitást, egyszerre kell építeni a fiatal, új államot, és helyenként egyszerre kell jól kezelni azt, hogy az állam kebelén belül élő nemzetiségek több önállóságot s több autonómiát akarnak – amit én természetesnek gondolok. Hiszen miért ne szervezhetné nagy szabadsággal kultúráját, oktatását, nyilvánosságát bármely nemzeti közösség, határon innen és határon túl?

Miközben ezt mondom, pontosan tudom, hogy magyarként ezt sokkal könnyebb mondani. Könnyebb, merthogy nekünk nincsenek ilyen konfliktusaink. Emlékszem arra, hogy magyarként milyen nehéz volt ugyanezt érteni, amikor a magyar hazában egyébként mi, magyarok éppen hogy ötvenszázaléknyan voltunk, vagy még annyian sem. Akkor milyen nehéz volt a mi eleinknek – akikre mai napig nagyon büszkék vagyunk – megérteni ezt? Helyenként nem is értették meg (vagy ha igen, csak későn, tragikusan későn), hogy micsoda felelősség együtt tartani egy soknemzetiségű államot. Hisz nemcsak bátorság, hanem igazi államférfiúi nagyság kell annak a megértéséhez, hogy nem korlátozható az ember egyik legbelsőbb vágya: annak kifejezésre juttatása, ki is ő. És abban, hogy ki is ő, talán az a legközpon-tibb gondolat, hogy mely nemzetnek fia vagy lánya.

Ezért egyszerre kell szerintem határozottság, a nemzeti identitás megőrzését szolgáló intézmények, a kultúra igénlésében, támogatásában, ha kell, akkor követelésében, az ebben mutatott teljesítmény elismerésében, az ezzel szemben álló szándékok, akaratok, gondolatok elleni küzdelemben. Kell azonban még valami! Közép-Európában empátia és megértés kell. Annak megértése, hogy a különböző utat bejáró államok és azok belső világa, gondolkodása, kultúrája sokféle. Nem ismételtető, nem kopírozható.

Ugyanakkor az is világos, hogy az, amit korábban gondoltunk, hogy az európai ház közös lakóiként ezek a kérdések szinte azonnal meg fognak oldódni, ez nem lett igaz. Azért nem, mert nem intézmények oldják meg elsősorban ezeket a problémákat, hanem mentalitás, kultúra, akarat, s ennek csak a következménye, hogy intézményeket alkotunk. Ugyanakkor büszke vagyok arra, hogy Magyarországon e tekintetben, és ezen a területen nyugalom s megértés uralkodik. Azt kívánom, hogy ugyanilyen megértés és nyugalom uralkodjon ugyanezekben a kérdésekben határainkon túl is – bár hozzáteszem: tudom, hogy ez sokkal nehezebb.

Van azért egy fontos tapasztalat: ott, ahol a különböző nemzetiségek – az ő képviselőik – felelősséggel és számon kérhetően részt tudnak venni akár a helyi közösség, akár az ország irányításában, ott csillapodnak a konfliktusok. Ott pedig, ahol nem tud-

nak részt venni, növekednek a feszültségek. Ezzel együtt természetesen minden országnak magának kell eldöntenie, hogy mennyire integrálja a nemzeti közösségekben megszervezett szándékot, akaratot a közös, formalizált döntéshozatali rendszerbe, akár a településeken, akár az országban.

Ez azonban nyilvánvalóan nem csak politikai kérdés. Az elmúlt években tudósokat, kutatókat, művelődésszervezőket, szociológusokat, népművészeket, újságírókat és még a jó ég tudja, hányféle szakma képviselőit tüntettük ki a tevékenységükért. Olyanok tevékenységét ismertük el, akik a leghétköznapibb módon szervezték, vezették és segítették közösségeiket. Ez által mi is többek lettünk, és azt remélem, hogy ők is épültek ezáltal.

Tudom, hogy ez időnként nagyon nehéz. Tudom, hogy sokszoros teher. Tudom, hogy ebben időnként nehéz küzdelmek vannak. Köszönöm önöknek, hogy ezt tették, és azt kérem a sorstól, hogy adjon hozzá önöknek további erőt, egészséget és kitartást. Azt remélem, kapnak elég visszaigazolást közelebbi és távolabbi közösségeikből, hogy amit tesznek, az fantasztikus érték. Azt szeretném, ha ez hozzájárulna belső békéjükhöz is, mert valami olyasmit csinálnak, ami fontos a világnak.

Magyarországon ugyanakkor külön kell szólni legalább egy közösségről, a magyarországi cigányságról. Ma a magyarországi roma közösséghez tartozni igazi emberpróbáló kihívás. Ahogyan az egész ország, úgy természetesen a roma közösség is sokszínű. Sokfajta sors, sokfajta gondolkodás, sokfajta mentalitás jellemzi. Ennek elismerése azonban nem ment fel bennünket az alól a végső ítélet alól, hogy elismerjük: ma roma honfitársaink többsége úgy érzi, hogy nehezebb terhet cipel, mint mások. Hogy az élet jóval kisebb kanállal meríti nekik a lehetőségeket, mint másoknak. Azt látom, hogy az elmúlt időkben ráadásul mintha növekedett volna a türelmetlenség is. Ez nem jó. Látok ebben egyfajta önzést azok részéről, akik azt gondolják, úgy van rendjén, hogyha majd mi túljutottunk – egyéni vagy éppen közösségi – gondjainkon, bajainkon, majd akkor és csak akkor érünk rá foglalkozni mások gondjával, csak akkor leszünk szolidárisak. De higgyék el, ha így gondolkodunk, akkor soha nem leszünk azok, mert bármit el fogunk érni, mindig lesznek újabb céljaink! Mindig azt fogjuk gondolni, hogy nekünk még messzebbre, még többre kell jutni ahhoz, hogy legyen energiánk másokkal foglalkozni.

Nem választható kérdés az, hogy keressük az útját és módját, hogy lebontsuk azokat a falakat, amelyeket nem lehet nem látni, amelyek az elmúlt időszakban épültek romák és nem romák közé. Nem lehet falakkal szétválasztott országban élni. Nem lehet előítéletekkel sújtott országban élni. Van ebben dolga mindenkinek: a roma közösségnek is és nekünk is, de el kell dönteni, hogy ki milyen szándékkal közelít ehhez a kérdéshez. A megértés, a gondok megoldásának szándékával, a partnerség keresésével, a kézfogás szándékával, vagy azzal, hogy följánlja –

hamis gyógy módként és hamis megoldásként – ezt a konfliktust esetleg valóságos vagy nem is valódi sérelmek és gondok kezelésére.

Nemcsak miniszterelnökként, hanem azt gondolom, tisztességes hazafiként és magyar polgárként is csak azt tudom kérni valamennyiunktól, hogy ne engedjünk a gonosz csábításának. Nem szabad engedni, hogy ezt – a valóban meglévő – konfliktust mintegy válaszként fölajánljuk saját nyavalyáink megoldására. Ha egyetlenegy ember kezét elengedjük, ha egyetlenegyét, akiért felelősségünk van, akkor az nemcsak önmagunk feladása, hanem legелеmbb nemzeti kötelezettségünk feladása is. Történelmi tragédiák sokasága volt abból a XX. században, hogy nem fogtuk elég erősen polgáraink kezét. Azt gondolom, hogy nem szabad még egyszer elkövetni ezt a hibát. Mindez ott kezdődik, ha fogy a türelem, ha fogy a megértésre való szándék, de ezek már messzebb vezetnek...

Befejezésül legyenek inkább ünnepek a szavaink! Karácsony közeledtével kicsit lenyugszik a világ. Az advent, a várakozás ideje alkalmas arra, hogy szembenézzünk. Szembenézzünk azzal, hogy mit

teszünk jól, és mi az, amiben változtatnunk kell. Azt gondolom, ez a szembenézés lehetősége és kötelessége is mindenkinek. Azoknak is, akik, akár közjogi méltóságként vezetik a közösséget, és azoknak is, akik tagjai egy közösségnek.

Egy dolgot nyugodtan mondhatok önöknek: van valami, amiben nem kell kételkedniük, még akkor sem, ha a legszigorúbb számvetést készítik elő önmaguk számára. Nem kell kételkedniük abban, hogy kiváló és nagyszerű módon szolgálják csodálatos hivatásukat: segíteni és őrizni a kisebbségi identitást, kultúrát, nyelvet, történelmet, segíteni az együttélést, segíteni a párbeszédet. Fenntartani azt, amit olyan jó megélni – még akkor is, ha annyira természetes az esetek többségében –, hogy magyarok vagyunk, hogy románok vagyunk, hogy rutének vagyunk, hogy románok vagyunk, hogy szerbek, vagy horvátok vagyunk, mert elidegeníthetetlen jogunk és nagyon erős belső meggyőződésünk, hogy csak nemzetünk fiaiként lehetünk azok, amire szánt bennünket a sors, és amire igazán képesek vagyunk.

Köszönöm, hogy ezt tették, s azt kívánom, hogy tegyék a jövőben is! Köszönöm, hogy meghallgattak!

A Kisebbségért Díj Hazai Kisebbségért Tagozatának elismerésében ez alkalommal a következők részesültek:

Dr. Boross Marietta

Dr. Boross Marietta a budapesti tudományegyetemen szerezte oklevelét 1950-ben, majd ugyanitt tett bölcsészdoktori vizsgát. A Néprajzi Múzeumban és a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban dolgozott, 1992-től pedig az Eötvös Loránd Tudományegyetem Germanisztikai Intézetének munkatársa volt. Az 1960-as évektől – az Országos Műemléki Felügyelőség szervezésében – megindult népi műemléki felmérések során mintegy ötven dél-dunántúli község anyagának feldolgozását végezte el.

Tudományos gyűjtő és feldolgozó tevékenységében állandóan jelen volt az interetnikus szemlélet. Különösen nagy feltűnést keltettek azon munkái, melyekben a hazai németiség és szlovákság tárgyi emlékeit dolgozta fel. 1995-ben másokkal együtt Európa Nostra-díjat kapott a Szántódpuszta műemléki helyreállításában végzett munkájáért, 2002-ben pedig a Néprajzi Társaság Pro Ethnographia Minoritatum-emlékermét vehette át.

Dr. Boross Marietta a hazai nemzetiségek, bolgárok, németek, szlovákok körében végzett kutatómunkájáért, népművészeti örökségünk magas színvonalú bemutatásáért, a Kárpát-medencében élő népek kulturális egymásra hatásának feltárásáért részesült Kisebbségért Díjban.

Eötvös József Cigány-Magyar Pedagógiai Társaság

Az Eötvös József Cigány-Magyar Pedagógiai Társaság 1986-ban jött létre, felismerve a cigányság tár-

sadalmi és kulturális felemelkedése szempontjából legsürgetőbb feladatokat. Számos programot dolgozott ki és valósított meg a helyi és a kisebbségi önkormányzatokkal együttműködve, munkájukba bevontva a cigány gyermekekkel foglalkozó pedagógusokat és cigány művészeket. Pedagógiai-művészeti, család- és differenciált fejlesztést segítő, felnőttképzési programok, szakmát adó képzések indítása és gondozása fűződik a Társaság nevéhez, amely a fiatalok képzésével részt vállalt a hazai kisebbségi média- és színházteremtésben is.

Neves roma művészek közreműködésével nagy sikerű kulturális programok, író-olvasó-találkozók, koncertek, képzőművészeti kiállítások, filmvetítések szerepeltek és szerepelnek a Társaság programjában. Tagjai a cigányság történetét feltáró kutatást végeztek, majd tizenhat településen útjára indították a Kádi phuv si muro them – Ez a föld a hazám elnevezésű helytörténeti mozgalmat.

Az Eötvös József Cigány-Magyar Pedagógiai Társaság a hazai roma kisebbséget támogató, széles körű, példamutató tevékenységéért részesült Kisebbségért Díjban.

Farkas Tibor

Farkas Tibor alapítója és elnökségi tagja volt az 1986-ban létrejött Magyarországi Cigányok Kulturális Szövetségének. Lakatos Menyhérttel közösen jelentették meg az első roma újságot.

1993-tól részt vett a Megyei Munkaügyi Tanács munkájában. Több, a román munkanélküliségnek

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök, Sólyom László köztársasági elnök és Szily Katalin házelnök a kitüntetettek körében

Bajtai László felvételei

csökkentését célzó megyei felnőttképzési program szervezője volt. 1995 és 2006 között a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány kuratóriumi tagjaként tevékenykedett. 2004-től tagja, illetve tulajdonostársa a Rádió C Kisebbségi Műsorszolgáltató Kht-nek. 2006-ban az Országos Cigány Önkormányzat alelnöke, a nyíregyházi Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnökhelyettese, valamint a megyei cigány kisebbségi önkormányzat tanácsnoka. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei cigány holocaust emlékmű felállítására és gondozására létrejött társadalmi kötelezettségvállalás elnöke.

A Megyei Kisebbségi Önkormányzatok Szövetségének elnökeként a mai napig jelentős szerepet vállal a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kisebbségi önkormányzatok tagjainak szakmai, közéleti szerepre való felkészítésében.

Farkas Tibor a cigányság életkörülményeinek javításáért végzett, sokoldalú, kezdeményező, közéleti szerepvállalásáért részesült Kisebbségért Díjban.

Héring Istvánné

Héring Istvánné polgármester. Vezetőként huszonnyolc éve tevékenykedik szülőfaluja, Rátka boldogulásáért. A közigazgatásban eltöltött több mint negyven év alatt kiemelkedő hangsúlyt fektetett a német kisebbség nyelvi, nemzetiségi és kulturális identitásának ápolására és megerősítésére.

Kezdeményezésére indult 1987-ben a német nemzetiségi oktatás és nevelés a település intézményében, jelent meg a kétnyelvű helytörténeti monográfia, jött létre a német nemzetiségi tájház. Aktív szerepet vállalt a község nemzetközi kapcsolatrend-

szerének kiépítésében, németországi, illetve német kisebbségek által lakott lengyelországi, romániai és szlovákiai településekkel.

1999 óta a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Német Önkormányzatok Szövetségének elnökeként segíti a megyében működő német kisebbségi önkormányzatok munkáját. Két ciklusban képviselte a megye németiségét a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata Közgyűlésében.

Héring Istvánné szülőfalujában és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében élő németek nyelvi és kulturális identitása megőrzése érdekében végzett kitartó, áldozatos és eredményes munkája elismeréseként részesült Kisebbségért Díjban.

Hidvégi-Balogh Attila

Hidvégi-Balogh Attila újságíró. Pályafutását gyakornokként kezdte a Magyar Televízió Miskolci Regionális szerkesztőségénél, jelenleg újságíróként a Magyar Távirati Iroda Belpolitikai Főszerkesztőségén dolgozik. Korábban a Romaweb és a Romnet nevű internetes híroldalakon, azok főmunkatársaként, valamint az Amaro Drom nevű roma újságban és az Országos Cigány Önkormányzat Világunk című lapjában is rendszeresen publikált.

Az elmúlt években több mint háromezer tudósítást írt bel- és külföldi, kisebbségeket érintő témákban. A Rádió C nevű kisebbségi csatornán politikai, közéleti, és kulturális témájú műsort vezet.

A Magyar Versmondók Egyesülete elnökségének tagja. Több önálló előadói estet rendezett. Számos kitüntetés és elismerés birtokosa, őszintesége, bátorsága révén sok roma fiatal példaképévé vált.

Hidvégi-Balogh Attila példaértékű szakmai felkészültsége, hiteles újságírói munkája elismeréseként részesült Kisebbségért Díjban.

Lakatos Mihály

Lakatos Mihály pedagógus. Negyven éve munkálkodik a cigányság felemelkedéséért, esélyegyenlőségének megteremtéséért. Sokat tesz az utánpótlás neveléséért, szorgalmazza a felnőttképzést, tehetségkutató versenyeket, szabadidős tevékenységeket szervez. Az „Útravaló” ösztöndíj-program mentoraként segíti a tehetséges diákokat, nagy odafigyeléssel irányítja a végzős tanulók pályaválasztását. Tanítványai útját felnőtt korukban is kíséri, kisebbségi önkormányzati képviselőként sokat tesz a hátrányos helyzetű családok életének megkönnyítése érdekében. Önzetlenül és fáradhatatlanul tevékenykedik közössége boldogulásáért.

Folyamatosan gyűjti a cigányok hagyományos mesterségeinek, életmódjának eszközeit, emlékeit, feljegyzi hiedelmeiket, történeteiket. A közelmúltban jelent meg gazdag életét bemutató önéletrajzi műve.

Lakatos Mihály nemzedékek sikeres életkezdesét segítő, több évtizedes lelkiismeretes pedagógusi munkájáért, közéleti tevékenységéért részesült Kisebbségért Díjban.

Magyarországi Lengyel Perszonális Plébánia és Lengyel Templom

A Kőbányán élő lengyel gyülekezet élére 1908-ban került Lengyelországból pap. Ő alapította meg az 1926-ban felszentelt templomot, a plébániát, a Lengyel Házat és a napjainkig összetartó lengyel hitközséget. Az egyházközség az eddig megélt száz év alatt példamutatóan tevékenykedett a kőbányai és a magyarországi lengyelekért, különösen a II. világháború alatt, amikor menedéket nyújtott a menekülteknek. Néhány éve idősök számára lengyel otthont is működtetnek.

Tagjai a megalakulás óta a lengyel-magyar kapcsolatok megerősítésén fáradoznak, a lengyel nyelvű templomi istentiszteletek mellett különféle kulturális eseményeket, kiállításokat, hangversenyeket, zarándoklatokat szerveznek. A Plébánia fennállása óta lelkipásztori vigaszt és karitatív támogatást nyújt a hívőknek, lengyeleknek és magyaroknak egyaránt.

A plébánia a magyarországi lengyelség megtartásáért végzett egy évszázados, közösségformáló, összetartó tevékenységéért részesült Kisebbségért Díjban.

Mundruczó Kornél

Mundruczó Kornél a mai magyar színház- és filmművészet egyik legismertebb fiatal alkotója. Munkái a hazai és a nemzetközi fesztiválokon értek el sikereket. 2008-ban a *Delta* című filmje a Magyar Filmszemle fődíjas alkotása lett. A romániai Duna Deltában forgatott film az idei Cannes-i Nemzetközi Filmfesztiválon elnyerte a filmkritikusok fődíját.

Életútja szorosan kötődik a magyarországi románokhoz. A Mándruțau család több tagja évtizedeken át lelkészként szolgált a bihari, a budapesti és a gyulai román ortodox egyházközségekben. Az ismertté vált filmrendező a mai napig szoros kapcsolatot tart fenn e közösségekkel. Filmjei, színházi munkái a toleráns környezet iránti elkötelezettség művészi megfogalmazásai. Alkotásaiban kiáll a kulturális sokszínűség értékei mellett, és határozottan fellép a kirekesztés, az előítéletesség minden formája ellen.

Mundruczó Kornél színházi és filmrendező a kisebbségi lét művészi ábrázolásáért, a kulturális sokszínűség társadalmi elfogadtatásáért, a toleráns légkör kialakításáért, a kirekesztés és az előítéletesség elleni alkotói szerepvállalásáért részesült Kisebbségért Díjban.

Nagy Sándorné

Nagy Sándorné óvónő, egész életét, pályafutását a szegények megsegítésére, a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemre szentelte. A nyírbátori József Attila úti óvoda vezetőjeként végzett közel negyvenéves munka után vonult nyugalomba. Az elsők között vette fel a harcot a tudatlanság, az analfabétizmus ellen, s mindent megtett azért, hogy a roma gyerekek óvodába járhassanak. Kulturális, közösségépítő programokat szervezett, diszkriminációmentes óvodai modellt, és multikulturális pedagógiai programot valósított meg, amelyeknek köszönhetően kivívta a családok megbecsülését s több szakmai elismerésben is részesült. A nehéz körülmények közül érkező roma gyerekek felzárkóztatása során nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy bevezesse őket hagyományaik, saját kultúrájuk világába. Tapasztalatai alapján módszertani könyvet publikált, társszerzője több cigány népismereti tankönyvnek.

Nagy Sándorné hivatástudattal végzett, szemléletformáló pedagógiai és vezetői munkája elismeréseként részesült a Kisebbségért Díjban.

Tessedik Táncegyüttes

A jelenleg 120 tagú szarvasi Tessedik Táncegyüttes az országos néptáncmozgalom meghatározó szakmai közössége. 1987-től foglalkoznak kiemelten a helyi szlovák hagyományok gyűjtésével, feldolgozásával, színpadra állításával. 1991 óta az utánpótlás-nevelés és a néptáncoktatás művészeti iskolai keretek között történik. Számos magyarországi fesztiválra kapnak meghívást. A táncegyüttes rendszeresen fellép a szlovák népdalkörrel és rezes bandával s részt vesz a Szarvasi Szlovák Színház munkájában. A táncsoprot az országos Martin György Néptáncszövetség tagja és rendszeres fellépője a szövetség által rendezett bemutatóknak. Az elmúlt húsz év során a táncegyüttes több elismerésben részesült. Öt alkalommal nyerték el a Kiváló Együttes címet.

A Tessedik Táncegyüttes a szlovák néptánc-hagyományok ápolása terén végzett több évtizedes eredményes munkája elismeréseként részesült Kisebbségért Díjban.